Lietas Nr. C31386315
Lietas arhīva Nr. C-1189-16/8

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2016.gada 24.februārī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā: tiesnese E. Stelte-Auziņa
ar tiesas sēžu sekretāri A.Orlovsku,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2015.gada 25.septembrī /pers. A/ (turpmāk- prasītājs) cēlis tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk- atbildētāja) par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Prasība pamatota ar Civilprocesa likuma 24., 26., 27., 34., 35., 43., 127-129.pantu un Civillikuma 179.pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājam ir izbeigtas darba tiesiskās attiecības un viņš palicis bez algota darba. Ar Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģionālās filiāles lēmumu piešķirts bezdarbnieka statuss. Prasītājs lūdz tiesu samazināt ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 3.jūnija tiesas spriedumu no prasītāja /pers. A/ par labu atbildētājai /pers. B/ piespriesto uzturlīdzekļu apmēru meitas /pers. C/ uzturam no 355,72 *euro* apmērā mēnesī līdz 108,00 *euro* – tas ir valstī noteiktā minimālā uzturlīdzekļu apmērā katru mēnesi, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas.

Norāda, ka materiāli palīdz arī savai mātei pensionārei, kura dzīvo kopā ar prasītāju vienistabas dzīvoklī vienā saimniecībā, kas arī atbilst Civillikuma 188.pantam. Līdzekļi nepieciešami arī paša dzīvošanai.

Pamato savu prasību ar Civillikuma 179.pantu, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns varēs pats sevi apgādāt. Objektīvu iemeslu dēļ nevar maksāt bērna uzturam ik mēnesi 355,72 *euro*.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumus par celto prasību tiesai nav iesniegusi.

[2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu, atbildētājai 2015.gada 26.novembrī nosūtīts prasības pieteikuma eksemplārs rakstveida paskaidrojumu sniegšanai. Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja tiesā rakstveida paskaidrojumu nav iesniegusi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

[3] Tiesas sēdē prasītāja pārstāvji prasību uzturēja. Paskaidroja, ka prasītājam samazinājušies ienākumi, viņam bija piešķirts bezdarbnieka statuss. Prasītājs ir jūrnieks un ar jūrniecības kompāniju slēdz terminētus līgumus, kas nav garāki par sešiem mēnešiem, bet pārējos gada sešus mēnešus ir bezdarbnieks. Līdz ar to ienākumi ir tikai sešus mēnešus gadā. Mēneša alga sastāda USD 1400,00, no kuriem prasītājam pašam jāmaksā nodokļi, ko pierāda VID deklarācija par 2014.gadu. 2015.gadā prasītājam mēnesī uz rokas pēc nodokļu nomaksas ienākumi bija 648,00 *euro*. Atskaitot piedzītos uzturlīdzekļus, paliek mazāk par minimālo algu. Prasītāja apgādībā ir arī māte pensionāre, un prasītājam ir pienākums uzturēt arī viņu. Objektīvi nespēj uzturēt bērnu 355,72 *euro* apmērā mēnesī, tādēļ līdz samazināt piedzīto uzturlīdzekļu apmēru līdz valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram.

Uz tiesas sēdi atbildētāja nav ieradusies, par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Tiesa atzina atbildētājas neierašanos par neattaisnojošu un, saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu atzina par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētājas klātbūtnes.

Motīvu daļa

[4] Noklausījusies prasītāju pārstāvju paskaidrojumus, novērtējusi tos kopā ar lietas materiāliem, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[5] Civillikuma 179.pants noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

[6] Lietā nav strīda, ka puses ir /datums/dzimušās /pers. C/ vecāki.

Ar 2015.gada 3.jūnija Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedumu lietā Nr.C31357114 nospriests piedzīt no /pers. A/ /pers. B/ labā līdzekļus meitas /pers. C/ uzturam 355,72 *euro* apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālas mēneša algas, sākot no 2014.gada 8.maija līdz bērna pilngadībai. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2015.gada 4.jūlijā.

[7] Lietā nav arī strīds par uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu, bet ir strīds par uzturlīdzekļu apmēru.

[8] Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka katras puses pienākumu pierādīt tos faktus, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus, kā arī savu prasījumu un iebildumu pamatotību.

Tiesa, nosakot uzturlīdzekļu apmēru pamatojas uz lietā iesniegtajiem pierādījumiem, ievērojot Civilprocesa likuma 10.panta pirmo un otro daļu, kas noteic, ka puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Sacīkstes notiek, pusēm dodot paskaidrojumus, iesniedzot pierādījumus, tiesai adresētus pieteikumus, piedaloties liecinieku un ekspertu nopratināšanā, citu pierādījumu pārbaudē un novērtēšanā, piedaloties tiesu debatēs un veicot citas procesuālas darbības šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Atbildētāja nav izmantojusi savas ar likumu piešķirtās tiesības- nav sniegusi ne paskaidrojumus, ne iebildumus, nav iesniegti arī nekādi pierādījumi.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Izvērtējot prasītāja lietā iesniegtos pierādījumus tiesa secina, ka /pers. A/ ienākumi 2015.gadā bijuši USD 9952,50, jeb 829,38 USD mēnesī pirms nodokļu nomaksas (konta izdruka). Ar Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģionālās filiāles 2015.gada 28.jūlija lēmumu Nr.150728-300pies1 pierādīts, ka /pers. A/ ar 2015.gada 14.jūliju piešķirts bezdarbnieka statuss. No minētā izriet, ka prasītāja ienākumi būtiski samazinājušies, proti, viņa mantiskais stāvoklis ir mainījies kopš starp pusēm 2013.gada 2.aprīlī parakstītās vienošanās, ar kuru prasītājs apņēmies uzturēt bērnu Ls 250,00 apmērā

mēnesī. Neskatoties uz to, ka prasītāja īpašumā ir nekustamais īpašums- vienistabas dzīvoklis, kurā viņš dzīvo kopā ar savu māti, tiesa atzīst, ka, ievērojot prasītāja ienākumus 2015.gadā, ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2015.gada 3.jūnija piedzīto uzturlīdzekļu apmērs 355,72 atzīstams par neatbilstošu prasītāja pašreizējam mantiskam stāvoklim.

[10] Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: (..) katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktu minimālā mēneša darba alga ar 2015.gada 1.janvāri ir 360,00 *euro*, bet, saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu minimālā mēneša darba alga ar 2016.gada 1.janvāri ir 370,00 *euro*.

Tādejādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam no septiņu gadu vecuma ir 108,00 *euro* mēnesī līdz 2015.gada 31.decembrim, bet no 2016.gada 1.janvāra – 111,00 *euro* mēnesī.

Lietā nav strīda par to, ka nepilngadīgā bērna /pers. C/ dzīvesvieta ir kopā ar māti, lietā atbildētāju /pers. B/, kura arī realizē ikdienas aizgādību, to nenoliedz prasītājs. Ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīda par to, ka bērna tēva pienākums ir maksāt prasītājai uzturlīdzekļus bērna uzturam. Tāpat nav arī strīda, ka saskaņā ar Civillikuma 188.pantu bērnu pienākums ir uzturēt vecākus, līdz ar to tiesai nav šaubu, ka prasītājs iespēju robežās arī uztur savu māti.

Ņemot vērā spriedumā konstatētos apstākļus, tiesa secina, ka uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina prasītājam meitas /pers. C/ uzturam, ir samazināms līdz valstī noteiktajam minimālajam apmēram, proti, par periodu no 2015.gada 25.septembra līdz 2015.gada 31.decembrim par 247,72 *euro* (divi simti četrdesmit septiņi *euro* un septiņdesmit divi centi) katru mēnesi, bet par periodu sākot no 2016.gada 1.janvāra līdz bērna pilngadībai par 244,72 *euro* (divi simti četrdesmit četri *euro* un septiņdesmit divi centi) katru mēnesi un no prasītāja piedzenami par labu atbildētājai uzturlīdzekļi meitas /pers. C/ uzturam 108,00 *euro* (viens simts astoņi *euro*) ik mēnesi sākot no 2015.gada 25.septembra līdz 2015.gada 31.decembrim, bet, sākot no 2016.gada 1.janvāra 111,00 *euro* mēnesī, bet ne mazāk, kā 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 8.punktu atbildētāja lietā par tiesas piespriesto uzturlīdzekļu samazināšanu bērnam (..) un to maksājumu samazināšanu, kurus tiesa piespriedusi prasībās, ir atbrīvoti.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nesedz prasītāja veiktais maksājums 5,88 *euro* apmērā. Šajā lietā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi sastāda 8,66 *euro*, bet starpība 2,78 *euro* piedzenami no prasītāja valsts labā.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, prasītājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8., 10., 97., 190.-193.pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt.

Samazināt no /pers. A/ piespriesto uzturlīdzekļu apmēru meitas /pers. C/ uzturam par periodu no 2015.gada 25.septembra līdz 2015.gada 31.decembrim par 247,72 *euro* (divi simti četrdesmit septiņi *euro* un septiņdesmit divi centi) katru mēnesi, bet par periodu sākot no 2016.gada 1.janvāra līdz bērna pilngadībai par 244,72 *euro* (divi simti četrdesmit četri *euro* un septiņdesmit divi centi) katru mēnesi un piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 108,00 *euro* (viens simts astoņi *euro*) ik mēnesi sākot no 2015.gada 25.septembra līdz 2015.gada 31.decembrim, bet, sākot no 2016.gada 1.janvāra 111,00 *euro* mēnesī, bet ne mazāk, kā 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā atsaukt izpildrakstu, kas izdots pēc Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2015.gada 3.jūnija sprieduma lietā Nr.C31357114, Nr.CA-1516-15/9 par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. A/ par labu /pers. B/.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,78 *euro* (divi *euro* un septiņdesmit astoņus centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokuments, kas apliecina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma teksta sastādīšanas dienas – 2016.gada 9.marta, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese: E. Stelte-Auziņa